

2. nov. 2023

09:00 - 10:30

Velkommen
Velkommen
Welcome
Willkommen

Dørene åbnes

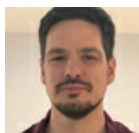
Ankom i god tid, så du kan nå at nyde et grov-stykke med pålæg, ost og marmelade - og få dit navneskilt, notesblok og kuglepen i konferencesekretariatet.

10:30 - 11:00

Officiel åbning med velkomst (Koncertsalen)

Velkomsttale af formanden for Fonden Samrådet: Jakob Holten Olsen og tale ved formanden for Autismeforeningen Brian Andersen

11:00 - 12:15

Foredrag: William Mandy: Autism past, present and future (Koncertsalen)

Our understanding of autism changes all the time, which has profound implications for autistic people and the professionals who seek to support them. In this talk, Prof Mandy will seek to describe past and ongoing shifts in how autism is understood, and why these matter to the lives of autistic people today. The talk aims to make direct, practical recommendations for autistic people, their families and the professionals working to help them.

Initially, the talk will describe the evolution of autism as a clinical concept during the 20th and early 21st century, thereby arriving at a contemporary account that reflects both scientific evidence and the perspectives of autistic people.

Then, Prof Mandy will present research by his team and by others on:

- * The experiences of autistic girls and women
- * Social camouflaging
- * Autistic mental health

This work shows how understandings of autism are continuing to evolve rapidly - and provides ideas about what autism services of the future should look like.

12:15 - 13:00

Let frokost (Interfjord Arena)

Vælg mellem:

- * Sandwich med kylling, bacon og karrydressing, eller
- * Sandwich med røget laks, rygeost, avokado og syltede rødløg, eller
- * Vegetar/veganer-frokost, eller
- * Glutenfri/laktosefri/sukkerfri-frokost.

Hertil dejligt koldt vand på flaske. Find det selv i køleskabene.

Valg af frokost foretages ved tilmelding til konferencen. Serveres i Interfjord Arena, hvor udstillingen også står klar til at vise deres produkter og forskellige hjælpemidler.

13:00 - 14:15

Workshop 1: Børn med ASF har langt oftere end andre børn problemspisning (Sallingsundsalen)

Mia Hansen, Brøndagerskolen

Forældre og fagpersoner til børn, der ikke vil spise, står over for en vanskelig udfordring. Et begrænset mad- og væskeindtag giver ofte anledning til bekymring for børnenes trivsel og udvikling.

Problemspisning kan defineres som at begrænse sig til mindre end 20 fødevarer. Mad, som i perioder har været en del af barnets præferencer, kan blive fravalgt og oftest vender barnet ikke tilbage til at spise præcist den type mad, som det tidligere har spist. Hele kategorier af ernæringsgrupper fravælges eksempelvis grøntsager, frugt eller kød.

Når barnet præsenteres for ny mad, ses en adfærd, hvor barnet eks. kan græde eller reagere med "sammenbrud". Barnet spiser ofte noget andet mad, et andet sted eller på andre tidspunkter end resten af familien (Kilde: SOS approach to feeding).

På Brøndagerskolen har vi gennem 3 år haft et pilotprojekt, hvor vi har afprøvet og ladet os inspirere af S.O.S en tilgang til spisning. På workshoppen vil jeg komme ind på målsætningen for S.O.S samt årsager til problemspisning og systematisk desensibilisering som tilgang.

Der vises praksiseksempler og filmklip der viser hvordan vi har arbejdet med problemspisning inspireret af SOS. Praksiseksemplerne vil vedrøre opbygning af madhierarkier indarbejdet i "leg med mad", etablering af sensoriske teksturkasser, rammen omkring et barns måltid og forældresamarbejde samt brug af evalueringsredskaber.

13:00 - 14:15

Workshop 2: Autisme og følelser (Bio 1)

Louise Egelund Jensen

"Autister har ingen eller kun lidt empati"

"Autister kan ikke elske"

"Autister er meget rationelle og ofte følelseskolde"

Alle disse 3 fordomme er jeg blevet mødt med, mere end en gang i mit liv. Og den ene, den om empatien, endda i flere faglitterære bøger om autisme. Men selvom jeg anser mig selv som et meget tænkende menneske, har jeg aldrig kunne se mig selv i fremstillingen af autister, som mennesker med et begrænset følelsesliv.

Tværtimod!

Jeg føler med så stor styrke om kompleksitet, at jeg ofte bliver overvældet og næsten ikke kan være i verden. Så hvor kommer fordommene om vores begrænsede følelsesliv fra? Hvordan føles det rent faktisk at være autist? Og hvordan kan jeg som autist håndtere vrede, skuffelse, lykke, stolthed, ensomhed og empati og de mange andre følelser jeg oplever, uden at vælte?

Det vil jeg forsøge at komme ind på i dette oplæg i håbet om, at vi sammen kan komme fordommene til livs.

13:00 - 14:15

Workshop 3: Hvad er autisme - og hvordan snakker vi om det? (Bio 2)

Line Kudahl

Ud fra min bog "Amanda er autist – en samtalebog om autisme" fortæller jeg om livet med autisme, og hvordan vi sammen, med baggrund i bogen, kan have en god, værdig og ufarlig samtale om, hvad autisme er, hvilke superkræfter og udfordringer der følger med, og hvordan autisme påvirker både os med autisme og vores omgivelser.

Bogen er skrevet i et letforståeligt hverdagsprog og giver mulighed for, at læseren selv kan komme med input.

Når man taler om elefanten Amanda, er det ufarligt og en ikke-dømmende samtale uden at nogen føler sig ramt eller udstillet.

Bogen kan lånes under workshoppen og kan købes med hjem, hvis man ønsker det.

13:00 - 14:15

Workshop 4: At gå med en uopdaget autisme- diagnose og samtidig være stemplet med en anden og forkert diagnose? (Lille Sundsøresalen)

Thue Sommer, Langagerskolen og Maria Sommer-Kosack, ung med autisme

Oplægget handler om, hvordan systemet kan gøre en mere syg ved at overse autismen og gang på gang give den forkerte behandling; om at løbe panden mod muren i systemet, når man i virkeligheden bare ønsker at finde forståelse.

Det er indefra perspektiver om 4 år i psykiatrien med den forkerte behandling både ambulant og under indlæggelser; om svigt fra systemet og selvskaade, der eskalerede. Samtidig gives et perspektiv på, hvordan man som mor og pårørende ville have ønsket, at ens datter var blevet set i tide, når man samtidig har flere års erhvervsmæssig erfaring med autisme.

Autisme er en udviklingsforstyrrelse, noget man er født med og dermed ikke noget, man pludselig bliver ramt af. Så hvordan kan man gå i 23 år hos 4 forskellige psykologer og andre professionelle, uden at der opstår den mindste mistanke om autisme? Og hvad sker der, når man finder ud af, at man har været fejl-diagnosticeret i 4 år og skal lære sig selv at kende på ny? Og hvordan takler man bedst den nye viden om sig selv som sendiagnosticeret uden at blive helt rundtosset?

13:00 - 14:15

AFLYST - Workshop 5: Universstyret leg- og læringsmiljøer

Zanitha Hamilton Månegaard

Hvad sker der, hvis vi anskuer leg og læring fra et autistisk perspektiv?

Autistisk leg er en af de forskningsområder inden for autisme, som vi ved allermindst om, og fejlagtigt bliver mange autistiske børn ofte fremstillet som ikke-legende og som børn med udfordringer, når det kommer til fantasi og social lyst. I mit arbejde med autistisk leg ser jeg dog det modsatte, og dykker vi ned i universstyret legemiljøer som "live rollespil" og "bræt rollespil", ser vi her en stor repræsentation af autister.

Mange autistiske børn har en ekstraordinær fantasi og evne til at bygge universer op, helt ned til mindste detalje. Når et autistisk barn har svært ved at navigere i et neurotypisk legeunivers, skyldes det ikke mangel på fantasi. Der, hvor miskommunikation ofte opstår, og det autistiske barn kan komme i legevanskeligheder, er når legen bevæger sig i de mere overfladiske og hurtigomskiftende legeuniverser.

I en klassisk neurotypisk leg, kan en restaurant hurtigt blive til en hundesalon, for derefter at skifte narrativ endnu en gang, inden for forholdsvis kort tid. Dette kan spænde ben for det autistiske barn, hvis leg ofte er karakteriseret ved at være mere universstyret kontra handlingsstyret. Jeg ønsker i denne workshop at dykke ned i den autistiske legs væren, for dermed bedre at kunne designe leg- og læringsmiljøer som muliggør flere deltagelsesmuligheder for autistiske børn og unge.

Der bruges et identitet-først-sprog, da dette er det fortrukne i det autistiske miljø.

13:00 - 14:15

Workshop 6: Psykiatrisk, psykologisk og pædagogisk behandling af belastningstilstande (Koncertsalen)

Bo Helskov Elvén, konsulent og Maria Pico Almsgaard og Hanne Veje, begge Carelink Nærhospital

Belastningstilstande hos unge med autisme kan komme til udtryk som angst, depression, skolevægring, selvskaide, spiseforstyrrelse mm.

Vi møder i vores arbejde en del unge og deres familier, som har fået at vide, at belastningerne kan forklares med autisme og at indsatsen skal være pædagogisk. Vi oplever, at mange familier falder ned i sprækken mellem kommunale og regionale tilbud og ikke får den hjælp de har brug for.

Alt kan dog ikke forklares med autisme. Og alt kan ikke klares pædagogisk. Unge med autisme kan udvikle regulære depressioner eller regulære angsttilstande, ligesom alle andre.

Komplekse belastningstilstande kræver autismespecifikke indsatser. Vores erfaring er, at vi lykkes, når indsatserne er rettidige, tilstrækkelige og tværfaglige - samt rettet mod både den unge, familien og de sammenhænge, som den unge indgår i.

På workshoppen tager vi afsæt i cases fra praksis. Workshoppen slutter med paneldebat.

13:00 - 14:15

Workshop 7: My name is Nico - fra skolepige med angst til autistisk mand (Bio 4)

Nico Altoft Rindom og Britt Altoft Rindom

Nico gik som 13-årig i stykker i det danske folkeskolesystem og har gennem de sidste 6 år kæmpet på mange forskellige fronter for at få lov til at leve et liv, der svarer til den oplevelse, han har af sig selv. Nico er autist, diagnosticeret med ADHD, og han er transkønnet. Britt er hans mor. Hun har gennem de sidste 6 år måttet forsøge at hjælpe sin datter med at opfylde sit ønske om at blive til manden Nico og har derfor i høj grad måttet arbejde med sin forståelse af sin relation til Nico, af verden og ikke mindst af sig selv.

I workshoppen vil vi fortælle om rejsen fra første færd, set fra to vinkler.

Det er Nicos rejse, der beskrives: vejen fra, som 13-årig at sige højt, at noget indvendigt ikke stemte overens med det omverdenen så, over henvisning til sexologisk, gennem de benspænd systemet har budt på og de små sejre til endelig at opnå det, man har arbejdet så hårdt på. Undervejs vil Britt fortælle om de forståelser, hun gennem sin søgen i videnskaben opnåede, og om hvordan hun som forælder har oplevet tvivlen omkring, hvornår man gør det bedste for sit barn.

13:00 - 14:15

Workshop 8: Narrative socialpædagogiske metoder i arbejdet med børn/unge med ASF (Skivesalen)

Helle June Nielsen, Søs Nørgaard Nielsen og Sandra Madsen Hamre, alle Himmelev

Himmelev har gennem 10 år arbejdet med udvikling og implementering af narrative socialpædagogiske metoder, som en del af vores metodepalet i behandlingsarbejdet omkring børn og unge med autisme.

Udviklingen af narrative socialpædagogiske metoder er sket i samarbejde med to forskere fra Ålborg Universitet, og samarbejdet har udmøntet sig i to forskningsprojekter om hhv. udvikling af metoden målrettet børn og unge med autisme, samt effekten af at anvende den narrative metode. Begge forskningsprojekter er udkommet i bogform.

På workshoppen vil psykolog Helle June samt lærere/pædagoger fra Himmelev give en introduktion til den narrative metode. Vi vil præsentere metoden ud fra praksisfortællinger og gennemgå de 3 redskaber, vi har udviklet (4-tallet, "er til vil" samt eksternalisering). På workshoppen vil der være små refleksionsøvelser samt mulighed for at stille spørgsmål.

Himmelev Behandlings "hjem" blev grundlagt af Sofie Madsen i 1926 og er i dag et specialiseret dag-, døgn- og skoletilbud under Region Sjællands Socialafdeling. Målgruppe er børn og unge med ASF hovedsageligt fra kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland.

13:00 - 14:15

Deltager ikke

14:15 - 14:45

Kaffepause (Interfjord Arena)

Lidt til den søde tand:

Frugttærte med vaniljecreme og frisk frugt

Udstillingen er åben. Find den - og din kaffe - i Interfjord Arena.

14:45 - 16:00

Workshop 9: Skyld med skyld på (Bio 2)

Dorthe Stieper og Nikoline Stieper

"Det er din skyld!" Sådan følte Dorthe Stieper det, da hendes datter begyndte at mistrives psykisk og siden blev indlagt med en alvorlig anoreksi, depression og angst. Hun oplevede også at få tillagt skylden direkte og indirekte af omverden, bl.a. fagprofessionelle.

Også hendes datter oplevede skylden. Hun følte skyld over at se sine forældre blive belastet af hendes mistrivsel og følte skam over at være blevet syg og opleve sig forkert/anderledes. Datteren har siden fået diagnoserne Aspergers og ADD og en længerevarende belastningsreaktion.

Med udgangspunkt i deres personlige historie vil mor og datter fortælle om deres oplevelse af skyld og skam. Samtidig vil Dorthe supplere med pointer fra sin seneste bog, "Er det mors skyld?", hvor hun har interviewet fageksperter indenfor psykologien, lægevidenskaben og køns- og kulturforskningen og undersøgt, hvorfor primært mødre føler og tillægges skyld for deres børns psykiske mistrivsel? Og hvad mødre, pårørende og fagfolk kan gøre ved "mor-skylden"?

Dorthe Stieper har siden 2017 arbejdet som pårørendementor, primært for forældre til børn og unge med særlige behov og psykisk mistrivsel. I 2019 udgav hun bogen "Historien om en mor. 11 mødre fortæller om at have børn med autisme" og i 2022 udkom "Er det mors skyld? Når mødre føler og tillægges skyld for deres børns psykiske mistrivsel"

14:45 - 16:00

Workshop 10: Rejsen fra ungdomsliv til arbejdsliv på spektret (Skivesalen)

Britta Bak, Christian Gundersen, Jesper Pedersen, Silke Ena Svare og Lone Steengaard

Tallene for beskæftigelse viser tydeligt, at mange unge med autisme har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Så hvordan sikrer man en god overgang fra ungdomsliv til arbejds- og voksenliv for unge med autisme spektrum forstyrrelser? Det spørgsmål besvares fra flere vinkler i denne workshop: Fagprofessionelle og de unge selv kommer med deres syn på udfordringer og muligheder i mødet med uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Forperson for Autism Ungdom, Silke Ena Svare, fortæller om sit møde med arbejdsmarkedet og de faktorer, som gjorde, at hun til sidst måtte opgive sit arbejds- og uddannelsesforløb som butiksansat. Her spillede omskiftelighed og manglende støtte til at tackle dette en stor rolle.

I det særligt tilrettelagte ansættelsesforløb KLAR TIL START lykkes størstedelen af kandidaterne med at komme i fast, varigt job, efter et forløb med daglig støtte og hjælp til at lære, hvordan man kan tackle og endda samarbejde med sin ASF i det daglige. Direktør Britta Bak deler ud af 10 års erfaringer med at bygge bro til arbejdsmarkedet; og en af KLAR TIL STARTs vejledere plus en tidligere kandidat uddyber med praktiske erfaringer fra hverdagen. Videnshuset Cabi vil via tal og undersøgelser perspektivere til de samfundsmæssige potentialer og problemstillinger, når det gælder unge med autisme og beskæftigelse.

14:45 - 16:00

Workshop 11: Autism og flersprogethed (Bio 1)

Cecilia Brynskov, ph.d., Autismeklinikken, ekstern lektor ved Københavns Universitet og Ole Anders Rauff, tolk, forfatter og konsulent, Aspergers syndrom

Børn og unge med autisme lærer ofte mere end et sprog. Nogle vokser op med et andet modersmål end dansk. Andre har dansk som modersmål, men tilegner sig, måske endda tidligt i livet, engelsk eller andre fremmedsprog.

Cecilia Brynskov, som både er forsker og praktiker, vil introducere emnet med cases og eksempler, og vil bl.a. komme ind på spørgsmål som disse:

- * Skal man nøjes med at styrke det ene sprog, eller skal man satse på begge sprog på samme tid?
- * Kan man risikere, at andetsproget læres på bekostning af modersmålet?
- * Skal barnet/den unge have lov til at tale lige så meget engelsk, som vedkommende vil?
- * Kan autisme være en fordel ift. at tilegne sig engelsk og andre fremmedsprog?

Ole Anders Rauff, som selv har Aspergers syndrom og har studeret 21 sprog, vil præsentere sin egen case og bl.a. komme ind på:

- * Hvordan kan man lave 900 sprogvideoer, når man i folkeskolen blev regnet uduelig til fremmedsprog?
- * Hvordan kan fremmedsprog være en hjælp i forhold til udfordringer med det sociale samspil?
- * Hvor langt kan man komme, når et sprogøre bliver kombineret med et intenst autistisk fokus og stædighed?

14:45 - 16:00

Workshop 12: Den autistiske maske: når autismen er svær at spotte (Koncertsalen)

Pernille Hebsgaard Søndergaard

Vil du gerne blive bedre til at spotte autismen der hvor den kan være svær at få øje på, forstå hvorfor det somme tider er tilfældet - og samtidig få værktøjer til at italesætte autismsens udtryk når den divergerer fra det "klassiske"? Undrer du dig over begrebet "maskering"? Eller møder du ind imellem mennesker, hvor du bliver i tvivl om hvorvidt de er autistiske fordi der intet påfaldende er ved deres adfærd? Så er denne workshop for dig.

Autisme har nemlig mange ansigter. Og af og til opleves en tendens til at generalisere autismsens udtryk via stereotypiske antagelser, hvilket gør at mange autister først opdages, når mistrivlsen sætter ind. Samtidig har en del autister en mere skjult autisme profil, hvor de som beskyttelsesmekanisme maskerer deres autistiske træk ved at udholde stimuli, undertrykke stemming, kopiere andres adfærd, lære sig selv at bevare øjenkontakt og tilpasse sig i sociale sammenhænge.

Men hvad kan man så kigge efter, når de "klassiske" tegn ikke er til stede? Hvordan ser maskering ud, og hvilke ting kan man fremhæve for at få omgivelserne til at forstå der er tale om autisme? Hvilke konsekvenser kan det få for autisten at maskere? Hvorfor er maskering så udbredt hos autister – og hvad kan man gøre for at hjælpe dem med at smide masken?

Velkommen til et indblik i verden bag den autistiske maske.

14:45 - 16:00

Workshop 13: Højere trivsels- og funktionsniveau gennem bordrollespil (Sallingsundsalen)

Jonas Dissing El Kabier og Claus Hammer Møllgaard, begge Center for Specialpædagogiske Børnetilbud

En af kerneproblematikkerne for børn og unge med autisme er social interaktion. Samtidig er der få muligheder for at finde meningsfulde fællesskaber, som yder støtte i en grad, der gør det muligt, ikke blot at være i disse fællesskaber, men ligeledes opbygge sociale kompetencer. Vi mener, der kan gøres mere for at støtte børn og unge med autisme i denne udvikling gennem aktiviteter, som er højt motiverende og giver dem et meningsfuldt fællesskab.

Workshoppen omhandler brugen af bordrollespil som virkemiddel i specialpædagogiske gruppeforløb, der har til hensigt at fremme sociale kompetencer og trivsel hos børn og unge med autisme.

Vi vil fortælle om erfaringer med bordrollespil, herunder resultater fra projekt ved Center for Specialpædagogiske Børnetilbud i Aarhus Kommune, og hvordan vi kan se, at det kan være en effektiv måde at støtte børn og unge med autisme til at opbygge sociale kompetencer. Vi vil ligeledes fortælle om de faglige overvejelser bag opbygningen af sådanne forløb og det teoretiske grundlag vi bruger i vores arbejde. Workshoppen vil også indeholde overvejelser i forhold til, hvad vi mener, det kræver at bruge bordrollespil i specialpædagogisk arbejde, hvis det skal kunne støtte denne udvikling optimalt.

14:45 - 16:00

Workshop 14: Når to forskellige eksperter mødes... (Bio 4)

Mikael Rønne, Autisme Center Vestsjælland og Andreas V. Koch

På denne workshop vil Andreas Koch og Mikael Rønne fortælle om de personlige udfordringer, problematikker og pudsige oplevelser, der opstår, når "to forskellige eksperter" skal arbejde sammen ud fra henholdsvis den enes privatliv og den andens arbejdsliv.

Andreas er 30 år gammel og fik diagnosen IA og ADHD som 12-årig. Mikael arbejder som pædagogisk konsulent, hvor han underviser og rådgiver familier og pædagogisk personale om ASF. De er begge tilknyttet Autismecenter Vestsjælland i Slagelse kommune, hvor den recovery-orienterede tilgang er fundamentet for samarbejdet mellem borgere og professionelle.

Den recovery-orienterede tilgang baserer sig på en ligeværdig samarbejdsrelation imellem to eksperter – en erfaringsekspert, der fra sit indefra-perspektiv besidder vigtig viden om hvilke håb og drømme, der giver mening og er betydningsfulde for den enkelte samt en faglig ekspert, der med pædagogisk faglighed kan muliggøre og understøtte disse drømme.

Med sin "ekspertviden" har Andreas de sidste 6 år fortalt om sit liv på faglige introkurser for nye medarbejdere på centret. Ligeledes fortæller Andreas om sit liv til familier med ASF-diagnose ved siden af sit store engagement i tilblivelsen af og driften af Autisme Ungdom.

14:45 - 16:00

Workshop 15: Seksualvejledning med mennesker med autisme (Lille Sundsøresalen)

Marie Louise Jørgensen, Fonden Asgaard

Jeg har arbejdet med unge og voksne med en autisme spektrum forstyrrelse samt KRAP i 12 år. De 2 ting kombinerer jeg i såvel mit pædagogiske arbejde som i min seksualvejledning.

Jeg vil i mit oplæg komme med praksis eksempler på min seksualvejledning med KRAP tilkoblet samt andet relevant materiale. Mine eksempler og emner vil komme omkring noget af det, som jeg ofte oplever går igen i mine vejledninger. Det drejer sig om bl.a. fetischisme, seksuelle orientering, kønsidentitet mm. Der vil være mulighed for dialog undervejs samt spørgsmål.

14:45 - 16:00

Workshop 16: Afdækning af bekymrende skolefravær hos børn og unge med autisme (Sundsøresalen)

Marianne Nilsson og Lene Holst Holmgård, begge Kursuscenter Sputnik

Skolevægring er ifølge VISO den mest udbredte følgeproblematik i særligt komplicerede sager om børn og unge med autisme, og sidste år havde 61.000 elever i folkeskolen et bekymrende højt fravær. Én af de vigtigste forudsætninger for at komme bekymrende skolefravær til livs er at lave en grundig afdækning med udgangspunkt i barnets perspektiv.

Oplægsholderne vil give input til tidlig opsporing og præsentere, hvordan Alan Carrs caseformulering kan benyttes til afdækning af beskyttende, vedligeholdende og udløsende faktorer i skolefraværssager. Hun vil desuden drage aktuelle praksiserfaringer fra VISO og kommune-samarbejde ind.

Formålet med oplægget er at give deltagerne redskaber til at håndtere bekymrende skolefravær, og der vil derfor være fokus på konkrete anvisninger og inspiration til praksis. Oplægget bygger på forskning og viden fra bl.a. Børns Vilkår, Egmontfonden, VISO, Alan Carr, Søren Hertz, Back to school, Gro E. Lund, Helle Rabøl Hansen, Tine Basse Fisker og INSA.

Pædagogisk konsulent og VISO-specialist i Kursuscenter Sputnik Marianne Nilsson er uddannet lærer og cand.pæd. i pædagogisk sociologi med systemisk-narrativ efteruddannelse. Hun har 20 års erfaring på både normal- og specialområdet. Marianne løser bl.a. VISO-sager om autisme og skolevægring og laver afdækning i sager om bekymrende skolefravær for kommunerne. Herudover underviser hun på Socialstyrelsens kurser om bekymrende skolefravær under initiativet "Børnekataloget".

14:45 - 16:00

Deltager ikke

16:00 - 16:15

Pause

16:15 - 17:30

Workshop 17: Et liv med Aspergers (Lille Sundsøresalen)

Rasmus Bach Wolthers

En personlig fortælling om hvordan det har været at få ASF diagnose senere i livet (diagnose som 27 årige, nu 30 år gammel), som resultat af stresssygemelding. Hvordan diagnosen har hjulpet med at forstå mig selv og tilpasse mit liv til mine behov for at undgå fremtidige nedbrud, samt hvordan man som højt kognitiv fungerende voksen med ASF oplever den moderne verden, og hvordan man ser verdenen og sig selv anderledes før og efter diagnosen.

16:15 - 17:30

Workshop 18: Søskendedynamikker og neurodivergens (Bio 2)

Birgitte Kassa

I 2021, knap 4 år gammel, fik vores søn diagnoserne autisme, adhd og søvnforstyrrelse. Som familie er det bestemt ikke let, at balancere de behov som følger med diagnoserne, og på samme tid imødekomme hjemmets andre børn - uden at hele huset ender i det rene ragnarok.

Søskendedynamikker i forbindelse med neurodivergens er blevet mit hjerteblod - Både på grund af vores egen familie, og fordi jeg selv voksede op med en sendiagnostiseret storesøster, som efter mange års mistrivsel, fik sin diagnose i vores 20'ere. Søskendedynamikker betyder så meget for mig, at jeg i 2022 var med til at skrive og udgive børnebogen "Min storebror har 12 skeer", en kærlig og faglig bog der hjælper børn, familier og fagfolk med at sætte ord på neurodivergens. For hvordan kan vi egentlig tale med børn om usynlige udfordringer? Og hvordan kan man som familie imødekomme de, ofte meget forskellige, behov som børnene har?

Jeg vil fortælle om:

- * Hvilke tegn ledte til, at vi argumenterede for udredning
- * Fortællinger om livet som mor til 3, hvoraf den ældste er neurodivergent.
- * Erfaringer med hjemmetræning og ærlige erfaringer om livet som skyggebarn.
- * Hvorfor vi har prioriteret at arbejde intensivt med børnenes søskendedynamikker
- * Erfaringer og konkrete tiltag fra og i hverdagen, hvor alle 3 børns behov skal ses og mødes.

Der vil være mulighed for at stille spørgsmål.

16:15 - 17:30

Workshop 19: Undercoveragent i en neurotypisk verden (Skivesalen)

Kim Lund Nielsen

Da jeg ved brug af maskering havde levet næsten et halvt århundrede som en forkert neurotypiker, fik jeg min diagnose og fandt ud af, at jeg er en ret så rigtig autist. Desværre har den (alt for) sene diagnosticering medført personlig nedslidning og autistic burnout.

Kom og hør hvordan en højt begavet autist oplever sin autisme. Først i mange år uden viden om min autisme, hvor jeg nærmest har følt mig som en undercoveragent, der skulle prøve at passe ind i et ukendt miljø, og de seneste år så i stedet som neurodivergent og med en forståelse af, hvorfor jeg føler mig anderledes. Hvilke udfordringer har det givet? Hvad er maskering, hvorfor forekommer det og hvordan kan vi måske blive bedre til at se ind bag den, så der ikke skal gå et halvt liv for nogle, før de bliver diagnosticerede?

Hør mit indefra-perspektiv på, hvordan vi kan blive bedre til at tilpasse omgivelserne, så autister kan få et knapt så belastet liv, og så samfundet kan få mere ud af autisterne.

16:15 - 17:30

Workshop 20: Selvmordstanker og -adfærd hos mennesker med autisme (Sundsøresalen)

Ida Damm Drejer Djurhuus, Autismecenter Syddanmark

Alle oplever kriser i livet – det er helt uundgåeligt. For nogle kan disse kriser lede til selvmordstanker og selvmordsforsøg. Desværre har mennesker med autisme mere end 3 gange så høj risiko for at få selvmordstanker. Man kan med den rette hjælp undgå, at selvmordstanker udvikler sig til selvmord.

Oftentimes kan det være svært at snakke om selvmordstanker og -adfærd. Vi bliver ofte ramt af berøringsangst, afmagt eller frygt for at gøre ondt værre. Nogle typiske bekymringer og spørgsmål er: "Mener han det alvorligt?", "Handler det om, at hun vil have opmærksomhed?", "Kan jeg gøre det værre?", "Hvor meget opmærksomhed, skal tankerne have?", "Kan jeg selv håndtere det, eller skal der anden hjælp til?", "Hvor kan jeg finde hjælp?".

Workshoppen vil beskæftige sig med, hvad vi ved om autisme og selvmord, samt hvordan vi som professionelle bør forholde os, når vi møder et menneske, der har ondt i livet og er plaget af selvmordstanker. Workshoppen er målrettet fagpersoner, der møder mennesker med sårbar psyke, men pårørende kan med fordel deltage.

Ida Djurhuus er autoriseret psykolog med tidligere erfaring fra psykiatri. Hun arbejder til daglig på Autismecenter Syddanmark i kursus- og konsulentafdelingen "Viden i Praksis" og som VISO-specialist.

16:15 - 17:30

Workshop 21: Atlæss – en del af vores faglige fundament (Bio 1)

Kate Longmuir Grøn, Langagerskolen og Michael Harboe Kvistgaard, Center for Specialpædagogiske Børnetilbud

På Langagerskolen og Center for Specialpædagogiske Børnetilbud (CSB) er vores faglige fundament baseret på Struktureret Visualiseret Specialpædagogik (SVS/TEACCH) og Studio III/Low arousal tilgang samt Atlæss.

På workshoppen vil vi præsentere, hvad Atlæss er.

På baggrund af en viden om at mennesker med autisme oftest har et højere stressniveau, en viden om at stress smitter mellem mennesker, og at stress på den lange bane er usundt, arbejdes der i Atlæss med stressreduktion for såvel børn/ unge med autisme, forældre og fagfolk.

På workshoppen præsenteres et overblik over centrale begreber fra Atlæssprogrammet bl.a. stress og stresshåndtering, samt hvordan atypisk udvikling og sensoriske forskelle hænger sammen med et forhøjet stressniveau. Foruden stressreduktion arbejdes der med trivselsfremme via bl.a. inspiration omkring mindfulness og positiv psykologi. Atlæss handler i høj grad om et mindset/en anderledes måde at tænke på, som kan supplere og berige den specialpædagogiske praksis.

På workshoppen får du indsigt i:

- * Stress og stresshåndtering
- * Kilder til stress
- * Inspiration til stressreduktion og trivselsfremme – for dig selv og andre.

16:15 - 17:30

Workshop 22: Når verden sanses anderledes – et forskningsprojekt (Koncertsalen)

Trine Kjærhus og Jane Horsdal Gammelgaard

Med udgangspunkt i et dansk forskningsprojekt ved Center for Music in the Brain, Institut for Klinisk Medicin på Aarhus Universitet vil psykomotorisk terapeut, cand. mag. Jane Horsdal Gammelgaard og cand. pæd. psyk., pædagog Trine Kjærhus fortælle om den sensorisk anderledes oplevelse af verden, mennesker på autismspektret ofte har.

Jane vil med udgangspunkt i sit eget levede liv med Aspergers fortælle om konkrete sensoriske udfordringer og de konsekvenser, de har for hendes hverdagsliv og trivsel. Hun vil fortælle om det brusebad, det kan tage flere dage at tage sig sammen til, fordi det er sensorisk overvældende på så mange måder. Og om et samliv med en mand, hun elsker, men som kan overvælde hendes sensoriske apparat bare ved at trække vejret. Jane vil også dele nogle af sine mestringsstrategier.

Trine vil supplere Janes beskrivelser med projektets fund samt det teoretiske grundlag for projektet, ligesom hun vil trække tråde til den seneste, internationale forskning på feltet. Hun vil præsentere et samlet overblik over de deltagende kvinders beretninger i forhold til udfordringer og mestringsstrategier, og hun vil koble udfordringerne til stress, belastningsgrad og mental trivsel.

16:15 - 17:30

Workshop 23: Hvordan kan samtalen om seksualitet, sex, intimitet og kønsidentitet rammesættes? (Bio 4)

Mette Bang og Ann Hornum, begge Autismecenter Nordbo

Mange med ASF kan opleve det udfordrende og svært at mærke, forstå, omsætte egne og andres signaler, ønsker og behov ift. seksualitet. Det kan endvidere være svært at finde konkret brugbar viden om emnerne. Dette kan evt. medføre misforståelse, overskridelse af grænser, eller tendens til overanalysering, med stor forvirring og frustration til følge. Modsat mange neurotypikere opleves ofte, at personer med ASF savner jævnaldrende at spejle sig i, tale og erfaringsudveksle med samt at kunne udvikle egen seksualitet på en naturlig måde.

Som fagperson kan der opleves usikkerhed ift. tolkning af seksuel adfærd, samtale herom eller omkring vejledning. Særligt hvis den seksuelle adfærd er uhensigtsmæssig eller anderledes end flertallet.

Autismecenter Nord-Bo har udviklet selvforståelsesmaterialet: "Lets Visualize - Min Autisme". Seksualitet indgår ikke i materialet, derfor er et tillægsmateriale udviklet: "Min Autisprofil & Seksualitet", som kan støtte borgeren og fagpersonen i at tale i en kendt struktureret ramme med henblik på større forståelse af, hvordan/hvorfor ASF påvirker seksualitet, mentale og fysiske trivsel. Dette oplæg vil give et indblik i tillægsmaterialet.

16:15 - 17:30

Workshop 24: Hvordan skaber vi gode rammer for et godt samarbejde mellem forældre til et barn med ASF og fagpersonerne omkring barnet? (Sallingsundsalen)

Anne-Margrethe Manna Olsson, Djurslandskolen og Trine Hestbæk, mor til dreng med ASF

Som forældre til et barn med ASF og kognitive udfordringer kan det være svært at finde balancen i hverdagslivet. Der er ting, der kan rykke ved denne balance - hvordan er samarbejdet med kommunen? Hvordan er samarbejdet med fagpersonerne omkring barnet? Hvordan er det at skulle håndtere ens følelsesmæssige reaktioner samtidig med at skulle have kræfter til at håndtere hjælpesystemet omkring ens barn? Oveni er der kærligheden til ens barn og ønsket om, at det får de bedste muligheder i livet. Vi ser eksempler på, at forældrene kan gå hen og have et ubearbejdet traume og blive ensomme. Hvordan bevarer man som familie troen på, at tingene kan blive bedre, og hvordan kan man holde sig motiveret for at blive ved med at prøve? Vi vil bidrage med vores synspunkter vedr. samarbejdet mellem forældre og fagpersoner.

Vi er to, der har haft ASF inde på livet, arbejdsmæssigt og familiemæssigt igennem mange år. Trine som mor til et barn med ASF og redaktør på bogen "Mor forfra - fortællinger om at blive mor til et barn med handicap" og Anne-Margrethe som musikterapeut indenfor specialområdet/børn med ASF med tæt forældrekontakt.

Vores oplæg vil være delt i tre dele:

- Hvilke praktiske og følelsesmæssige forandringer, man står i, når man bliver forældre til et barn med ASF? (forældreperspektiv)
- Hvordan kan fagpersoner støtte op omkring forældre til et barn med ASF?
- Hvad er vigtigt at være opmærksom på, som forældre og fagpersoner, for at vi kan skabe et godt samarbejde?

16:15 - 17:30

Deltager ikke

17:30 - 19:45

Middag (Hal C)

Tapas:

Chili/hvidløgs-stegte kæmperejer med citruskum og perler, serranoskinke med melonsalat og pesto, samosa med grøntsager og aoli. Serveres med sorte oliven og høvlet ost. Hertil brød og smør.

Hovedret:

Helstegt kalvefilet på stegte champignons, hertil porretimbale, søde-syrlige gulerødder samt krydderurtesauce. Serveres med rosmarin-stegte kartofler med groft flagesalt.

Dessert:

Mascarpone-bar med nougatknas, chokolademousse med hindbær og parfait is a la citron-fromage.

Til hele menuen hører drikkevarer såsom vin, øl og sodavand ad libitum.

19:45 - 20:25

Dan Andersen: Stand up - med guitar! (Koncertsalen)

Dan Andersen startede med stand-up i 1997, og siden da har han stået på stort set alle scener, lige fra to paller i en ørkenbase i Afghanistan til Bøgescenen på Skanderborg Festival og Royal Arena i København - og snart også til international autisemekonference i Skive!

Du kender måske Dan Andersen som den guitarspillende komiker fra Comedy Aid, Stand-up.dk og et hav af forskellige tv- og radio-programmer. Han har et virkeligt godt tag i publikum, der elsker mixet af sange og rendyrket stand-up, hvor han deler ud af sine egne erfaringer, ofte om disharmoniske forhold til kvinder. Det har sikret ham et stort og trofast publikum, både blandt unge og ældre, mænd og kvinder!

Herefter busafgang til hoteller kl. 20.45. Busserne holder på Skyttevej - altså ikke ved hovedindgangen.

20:45 - 20:50

Busafgang til overnatningsstederne (Skyttevej)

For personer der har booket dette via Hotel Grand Hotel Struer

09:00 - 10:15

Tema A: DAN-PACT (Bio 4)

Charlotte Engberg Conrad, Børne og Ungdomspsykiatri, Syddansk Universitet

Autismespektrumforstyrrelse (ASF) er en neuropsychisk forstyrrelse, der forekommer hos 2% af befolkningen. ASF betragtes som en livslang forstyrrelse, ofte med direkte og afledte påvirkninger af funktion og livskvalitet. Interventioner der reducerer de centrale autistiske symptomer og funktionsniveauet er sparsomme.

Pædiatrisk autisme kommunikationsterapi (PACT), en videobaseret, forældremedieret indsats, er blandt de første naturalistiske interventioner, der har vist lovende resultater for reduktion af autisme-kernesymptomer.

Formålet med DAN-PACT er at vurdere de gavnlige og skadelige virkninger af PACT hos 2-6-årige børn med en nylig diagnose af ASF. 280 2-6-årige børn med ASF bliver inviteret og efter lodtrækning tilbydes forældrene PACT kombineret med forstærket standardbehandling eller forstærket standardbehandling alene.

Det primære effektmål er sværhedsgraden af ASF-symptomer målt ud fra videooptagelser af ADOS ved start og afslutning, scoren af uafhængige bedømmere, blindede for behandlingstilbud. Sekundære resultatomål er blandt andet barnets dagligdags færdigheder og forældres vurdering af deres barns og egen livskvalitet.

Hvis DAN-PACT viser positive resultater, vil undersøgelsen blive fulgt op af en national implementering.

09:00 - 10:15

Tema B: Børns mentale sundhed – når nervesystemet er på overarbejde (Bio 1)

Pernille Thomsen, socialpædiatrisk fysioterapeut, underviser og foredragsholder

Med udgangspunkt i sin bog "Børns mentale sundhed – når nervesystemet er på overarbejde" tager Pernille Thomsen jer med på en rejse ind i de neurofysiologiske processer, der sker i barnet, når nervesystemet er overbelastet. Mange børn og unge har et overbelastet nervesystem og oplever for eksempel at have ondt i maven, sove dårligt, ryste, have slem hjertebanken, have vejrtrækningsproblemer eller have svært ved at tage i skole.

Der tages udgangspunkt i nervesystemet og de neurofysiologiske fodspor, et overbelastet nervesystem sætter i kroppen. Derfra ses på, hvordan disse spejler sig i barnets adfærd og psykiske tilstand.

Jeg kommer ind på, hvordan voksne bedst muligt kan hjælpe det psykisk overvældede barn – både ift. den sociale kontekst i form af skole, hjemmet og fritidsaktiviteter, men i særdeleshed også ift. de neurofysiologiske fodspor, der er afgørende for barnets mentale sundhed. For det er lige så vigtigt at finde ud af, hvordan vi gennem kroppen forbedrer forudsætningerne for trivsel, bl.a. ved fysisk aktivitet, berøring og vejrtrækning, der alle kan være med til at berolige et overophedet nervesystem.

Neurofysiologi kan være kompliceret at greje, men her formidles kringlet viden i et sprog, som alle kan forstå og på en måde, så alle tager noget brugbart med sig videre.

09:00 - 10:15

AFLYST - Tema C: Genetiske studier af autisme - hvad, hvordan og hvorfor

Jakob Grove, professor hos Institut for Biomedicin

De seneste år har bragt store landvindinger inden for laboratorietechnologi, computerkraft og statistiske metoder. Det har gjort det muligt at undersøge genetikken bag komplekse træk såsom neurologiske og psykiatriske fænotyper. Mange kræfter er også blevet lagt i at forsøge at forstå genetikken bag autisme.

I dag står det klart, at den Mendelske genetik, de fleste af os lærte i skolen, ikke er tilstrækkelig til at forklare noget så komplekst som autisme. Vi ser en helt anderledes kompliceret genetisk arkitektur for sådanne komplekse træk. Jeg vil give en indsigt i, hvordan man forsker i genetikken bag autisme og vise nogle af de resultater, vi har fundet frem til. Undervejs vil jeg forklare, hvad vi forventer at opnå med denne forskning og derigennem argumentere for, hvorfor dette er et vigtigt bidrag til forståelsen af autisme.

Der er dog også begrænsningerne for, hvad genetikken kan fortælle os. Med udgangspunkt heri vil jeg diskutere risikoen for, at den tilegnede viden kan blive misbrugt.

09:00 - 10:15

Tema D: Sensorisk sensitivitet – er sansen for detaljer forbundet med sansefølsomhed (Sundsøresalen)

Siv Thorlund Hav Peitersen og Martin Vestergaard Gøtzsche, begge Forskningsenheden, Afdeling for børne- og ungdomspsykiatri, Region Sjælland

Flertallet af personer med autisme oplever at være sansefølsomme. Sensorisk sensitivitet blev tilføjet som et diagnostisk kriterie for autisme i 2013, men hvor langt er vi egentlig nået med at forstå, hvad det vil sige at være sensorisk sensitiv i dag – her 10 år senere?

Forskning har vist, at personer med autisme hurtigere opdager små forandringer i det sensoriske miljø end andre mennesker, men også at autistiske personer er mere følsomme for ambivalente og komplekse sensoriske input. Spørgsmålet er, om evnen til at registrere små afvigelser hos autistiske personer er forbundet med en følsomhed for sensorisk overstimulering? Forskning har også vist, at hjernen udvikler sig anderledes hos børn og unge med autisme, måske fordi autistiske personer bearbejder sensoriske input anderledes end andre.

I forskningsprojektet Neurokognitive markører ved autisme-projektet (neuroMAP) har vi undersøgt denne mulige sammenhæng hos børn og unge med autisme og deres jævnaldrende. Vi vil med præsentationen gennemgå den nyeste forskning i sensorisk sensitivitet og forsøge at give et bud på, hvorfor autistiske personer både har en særlig evne til at registrere små sensoriske ændringer, men også er mere følsomme for sensorisk støj.

09:00 - 10:15

Tema E: Nedsat kravkapacitet (Koncertsalen)

Dan Schønewald Rasmussen, Søstjerneskolen

PDA begrebet defineres forskelligt i litteraturen og der arbejdes i feltet meget forskelligt omkring børn og unge med den adfærd, der beskrives om PDA. Adfærd, som beskrives hos et barn eller en ung med PDA, er ofte udfordrende for alle omkring barnet – af samme årsag er det nødvendigt at undersøge, hvilke faglige tilgange der fremmer den ønskede udvikling hos barnet/den unge.

Vi er optaget af at udfolde nedenstående spørgsmål:

- * Kan man stille krav til et barn/ en ung som beskrives som kravafvisende eller med en PDA-profil?
- * Bidrager kendskabet til PDA-begrebet til bedre trivsel og udvikling for børn og unge med autisme eller bidrager begrebet til handlingslammelse?

Søstjerneskolen er en højt specialiseret dagbehandlingsskole. Alle elever, der indskrives på Søstjerneskolen, har en nedsat kravkapacitet på baggrund af mange års belastning. Vi har efterhånden fået solid erfaring med hvilke lærings- og behandlingsfaglige tilgange, der kan skabe udvikling i selv de mest komplicerede sager.

I vores oplæg ønsker vi at dele vores praksiserfaringer med både fagprofessionelle og pårørende. Vi tilbyder i oplægget en lidt anden tolkning af PDA-begrebet – en tolkning, som i vores optik i mindre grad forstyrrer eller hæmmer den rette intervention, rådgivning, behandling omkring barnet/ den unge.

09:00 - 10:15

Deltager ikke

10:15 - 10:45

Kaffepause (Interfjord Arena)

Frisk frugt, nøddemix, grøntstave, tomat og radiser og grovbolle - og kaffe og the igen.

10:45 - 12:00

Workshop 25: Overgangen fra barn til voksen, når den unge har en funktionsnedsættelse. Hvad skal vi være opmærksomme på? (Sallingsundsalen)

Dorthe Hölck, GoBetween og Marie Friis

Dette tema er valgt, fordi forældre og de unge ofte oplever at det kan være rigtig vanskeligt at leve op til de krav, vi som samfund forventer af de unge generelt. Forventningen knyttes an til en forståelse af, at når en ung fylder 18 år har vi som samfund bestemt, at det er rimeligt at forvente vedkommende er klar til at stå på egne ben. For langt de fleste unge gælder det, at de er klar til at varetage disse forventninger og dermed lever de mere eller mindre op til samfundets krav.

Hvad med de unge der ikke er klar? – dem der der jo også en del af og det er de unge der er i fokus i vores oplæg. Vores velfærdssamfund er bygget op med en forståelse af, at dem der har brug for hjælp og støtte skal vi kompensere. Samtidig med dette er der også en forventning om at alle yder det de kan.

I oplægget vil vi perspektivere følgende:

- * Hvad måler vi funktionsnedsættelsen på og hvordan?
- * Hvad kan forældrene gøre for at gøre deres børn klar til de kontekster, deres barn forventes at kunne håndtere?
- * Uddannelse og støttemuligheder – hvordan finder I rundt og hvad stiller det af krav til vores børn (over 18 år)?
- * Samarbejde med myndighederne – Hvordan kan jeres børn lære at tale deres egen sag?
- * Jeres forælderrolle – ændres den og hvordan?
- * At give ansvaret videre til fagpersoner – hvor er udfordringerne?

10:45 - 12:00

Workshop 26: Motiver elever tilbage i skolen med esport som katalysator (Lille Sundsøresalen)

Lasse Holmgreen Jensen, Oneway Esport Aps og Casper Skafte, Exzentriq Aps

Siden 2018 har Oneway Esport og Exzentriq begge haft imponerende resultater med, at motivere elever tilbage i skole, uddannelse eller beskæftigelse, ved brug af esport og teknologi som katalysator for læring og fællesskab.

I denne workshop fortæller Lasse og Casper, hvordan man med fordel kan arbejde med esport på tværs af tilbud i en kommune, så man kan høste det kæmpe potentiale der ligger og venter på at blive forløst, for en stor gruppe af de børn og unge mennesker der sidder hjemme.

Med et mix af virkelige cases fra praksis, samt konkrete tiltag der kan laves på flere forskellige niveauer i kommunen, giver de deres forslag til hvordan man med fordel kan etablere et system, som vil kunne "hive" rigtig mange børn og unge tilbage i skolefællesskaberne.

Tiltagene beror på data indsamlet gennem de indsatser som virksomhederne allerede nu laver i samarbejde med kommuner i primært Jylland.

10:45 - 12:00

Workshop 27: Skole, uddannelse og autisme (Bio 4)

Mathilde Lusty Sørensen

Workshoppen "Skole, uddannelse og autisme" handler om min skolegang fra mødet med folkeskolen og op til HF.

Gennem foredraget få du indblik i livet med skolevægring, livet på behandlingsskoler, efterskoleophold og mødet med ungdomsuddannelsen. Alt med udgangspunkt i mit eget liv med autisme og i de personlige erfaringer, jeg har gjort mig.

Workshoppen henvender sig både til fagfolk, forældre, børn og unge med autisme.

10:45 - 12:00

Workshop 28: Søvnproblemer og autisme (Koncertsalen)

Danielle Dahlhus, selvstændig psykolog

Alle fagfolk, der arbejder med ASF, ved, at søvnproblemer er udbredte hos denne gruppe. Op mod 70 % af personer med autisme har i tillæg hertil søvnproblemer.

Men hvad er søvnproblemer egentlig for noget? Hvordan opdager man dem, og hvordan behandler man dem? Disse ting bliver du klogere på i denne workshop.

Danielle Dahlhus arbejder til daglig med behandling af søvnproblemer – bl.a. hos personer med autisme. Hun har også forsket i området. I workshoppen introducerer hun, hvad man som fagperson skal være opmærksom på ift. søvnen, når man arbejder med autisme, og hun introducerer behandlingsmuligheder, som er velegnede til personer med autisme.

10:45 - 12:00

Workshop 29: Når diagnoserne står i kø ... Hvad skal prioriteres når autisme, OCD og spise-forstyrrelse er tilstede samtidigt? (Bio 1)

Kirsten Krabek Frantzen, Specialområde Autism og Maria Friis Rasmussen

En autismediagnose i sig selv giver store udfordringer i hverdagen. Det viser både levede erfaringer og forskning. Det enkelte autistiske menneskes trivsel kan blive truet, og det kan samtidig være krævende at være pårørende og personale. Når en indsats for at skabe bedre trivsel ikke lykkes, når kommunikationen er udfordret og misforståelserne mange, kan hver enkelt dag være en kamp at komme igennem for alle.

Autismediagnosen kombineret med en anden diagnose er mindre belyst, og der er endnu mindre viden om autisme kombineret med to andre samtidige diagnoser. Hvis én diagnose er svær, så er to diagnoser at betegne som "double trouble" og tre diagnoser kan være et som sammenfiltret garnnøgle af modsatsrettede problemstillinger. Hører adfærden til den ene eller den anden eller den tredje af diagnoserne, og hvilken betydning har det for indsatsen og prioriteringen i hverdagen?

Dette oplæg tager udgangspunkt i en konkret case med autisme, OCD og spiseforstyrrelse, hvor vi over ca. 5 år har gennemført et psykologisk samtaleforløb. Vi præsenterer dette samtaleforløb kronologisk og tager samtidig udgangspunkt i teoretisk viden om komorbiditeter. Vi fortæller også om, hvordan denne viden er blevet omsat til konkrete prioriteringer i forløbet. Oplægget giver dermed et indblik i, hvordan vi stille og roligt har formået at få mere styr på diagnoserne.

10:45 - 12:00

Workshop 30: Samtalegruppe – et redskab til øget selvindsigt og social trivsel (Skivesalen)

Dorte Gaardsø og Kristian Norup Hertz, begge Incitaskolen Center for Autism

Det er et vilkår for mange unge med autisme, at de føler sig forkerte og alene med deres udfordringer, hvilket ofte bidrager til lavt selvværd. I tillæg til dette vilkår oplevede vi på vores STU en stigende andel af unge, der manglede kendskab til egen diagnose og ikke havde haft muligheden for at spejle sig i andre med tilsvarende udfordringer, ofte som følge af inklusion i folkeskolen, sendiagnosticering eller længerevarende isolation i eget hjem.

Inspireret af de gavnlige effekter der kendes fra kognitiv gruppeterapi, begyndte vi for 6 år siden at udvikle vores eget format af samtalegruppe, der nu er blevet et obligatorisk fag på vores STU.

Samtalegruppe blev udarbejdet med udgangspunkt i et ung-til-ung princip, hvor underviserne sætter rammerne og faciliterer samtalerne, men indhold og evaluering udelukkende bestemmes af eleverne ud fra deres behov. Der tages således afsæt i de unges egne oplevelser og perspektiver på livet som ung med autisme. Samtalegrupperne har bidraget til øget selvindsigt og større trivsel eksempelvis via mere rummelighed og fællesskabsfølelse blandt vores unge.

På workshoppen vil vi beskrive egen praksis i forhold til form, facilitering og indhold af samtalerne. Vi vil desuden komme med vores bud på, hvordan man bedst sikrer de unges deltagelse og oplevelse af udbytte.

10:45 - 12:00

Workshop 31: Autisme, stress, angst og kattehår (Sundsøresalen)

Morten Gantzler Oschlag og Freja Gantzler Oschlag, begge Autismeplusfar

Det er med stress og angst, som når man er katteejer (det er vi hjemme hos os) og kattehårene bare bliver ved med at klæbe til ens tøj. Når man har autisme er stressen en slags usynlige kattehår, og i perioder tiltrækker man dem helt vildt. Til sidst kan man have så mange af dem siddende, at man ikke kan gå uden for en dør eller bevæge sig. Et hår mere eller mindre kan gøre forskellen mellem at kunne den ene dag og ikke at kunne den næste dag. Man aner ikke hvordan at man skal få dem af igen! Et meget godt billede, ikke sandt?

Djæveln ligger ofte i detaljerne og selv for dygtige, erfarne fagfolk og for børnene og de unges forældre, kan det være vanskeligt at se, hvornår børn eller unge med autisme og ADHD er så pakket ind i delvis usynlig stress, at de bevæger sig faretruende tæt på at krydse grænsen for deres egen formåen. Og det på en måde, så det ikke udvikler dem, men i stedet udløser en belastningsreaktion.

Vi ser ofte hvorledes, at længerevarende stress eller enkeltstående traumer på en uhensigtsmæssig måde kan skubbe børn og unge mennesker med bl.a. autisme og ADHD over grænsen og ind i tilstande, hvorfra det er vanskeligt for dem at vende tilbage. Når grænsen først er krydset, og belastningsreaktionerne efterhånden viser sig, slår de traditionelle pædagogiske og behandlingsmæssige værktøjer ofte ikke længere slår til.

Nogle børn og unge med autisme rammes så hårdt, at belastningsreaktionerne i en periode ender med at fylde langt mere og være langt mere behandlingskrævende end deres autisme eller ADHD som udgangspunkt burde have været det. Langvarig ufrivillig skolefravær, social isolation, fysiske symptomer, spiseforstyrrelser, ekstrem modvilje mod krav samt anden angstlignende adfærd er blandt de reaktioner, vi har oplevet.

10:45 - 12:00

Workshop 32: NEST – når inklusion lykkes (Bio 2)

Rikke Lambæk, PPR Odder kommune og Jane Horsdal Gammelgaard

Inklusion er en svær størrelse, som der er meget fokus på i disse år. Desværre primært fordi det ofte ikke lykkes med inklusion i folkeskolen. I Århus har man siden 2016 arbejdet med inklusion på en anderledes måde – nemlig med NEST-konceptet, som er inspireret af en amerikansk inklusionsform, hvor man i en almen klasse inkluderer 4-5 elever med autisme spektrum forstyrrelser. Og det virker!

Vi vil fortælle historien både fra en praktikers og en forælders perspektiv. Med udgangspunkt i Kristoffer med Aspergers som nu går i 7.klasse, vil vi beskrive hans vanskeligheder og hvordan NEST skaber trivsel, tryghed og læring for ham, hvilket ikke vil være givet i en almen folkeskoleklasse.

Vi vil både beskrive det overordnede filosofiske grundlag for NEST, og hvordan det konkret udspiller sig i hverdagen for Kristoffer og herunder den store betydning det tætte samarbejde mellem skole og hjem har for Kristoffers trivsel og læring. Vi vil ligeledes se på de fysiske rammer og de specialpædagogiske værktøjer, som anvendes både i didaktikken og i klasserumsledelsen.

Mange vil nok ikke genkende til mange af delelementerne i NEST, men det, som gør NEST til noget særligt og får inklusionen til rent faktisk at lykkes, er konsekvens og vedholdenhed i arbejdet med alle delelementerne ud fra NEST's værdigrundlag: "Børn gør hvad de kan, og det er de professionelle, som kan gøre noget andet".

10:45 - 12:00

Deltager ikke

12:00 - 13:15

Frokostbuffet (Interfjord Arena)

Nyd en dejlig frokostbuffet bestående med:

- * Rødspættefilet med remoulade og citron
- * Rørt tunsalat med æg og rejer med dressing.
- * Tarteletter med høns i asparges
- * Lune frikadeller med kartoffelsalat
- * Forskelligt charcuteri med syltet og marineret tilbehør.
- * Pesto, dip, oste mm.

Hertil rugbrød, groft brød og smør Inkl. 1 øl eller sodavand.

Benyt eventuel overskydende tid til også at besøge den store udstilling i InterFjord Arena. Her kan du finde viden og inspiration til en hverdag med autisme, hvad enten du er fagperson, pårørende eller selv har autisme. Her er der også altid kaffe på kanden.

13:15 - 14:30

Foredrag: Luke Beardon, Autopia (Koncertsalen)

Dr Luke Beardon is passionate about his concept of 'Autopia' - an autistic utopia of the future to which he hopes society will aspire to. His talk will cover key aspects of what needs to change from the damaging current narrative and ableist societal view of what being autistic actually means and suggests how our world might move forward to create an harmonious and equitable existence for the autistic community.

14:30 - 14:45

Afslutning (Koncertsalen)

Tak for denne gang - vi ses til næste år

15:00 - 15:05

Busafgang til banegården